

Már nem pokoli, csak torony

Közösségi teret, melegedőt avattak Veszprémben

Közösségi helyiségeket avattak a veszprémi Házgyári úti tízemeletes toronyházban, ahol harmadik éve zajlik a Magyar Máltai Szeretetszolgálat rehabilitációs programja. December 8-án az ünnepélyes átadáson afféle félidei mérleget vonhattak a résztvevők: az itt élő emberek ugyanis hosszú utat tettek meg azon a képzeletbeli úton, ami egy lecsúszott nyomortelepről a hétköznapok világába vezet vissza ? de még legalább ugyanilyen hosszú szakasz áll előttük.

A Magyar Máltai Szeretetszolgálat programja 2009 áprilisában kezdődött a Házgyári úti épületben, amelyet a veszprémiek akkor a város szegényfoltjának tekintettek. A házban nem járt a lift, mert ellopták a motorját, nem volt fűtés, mert eltűntek a kazánok, de a közüzemi szolgáltatásokat is kikapcsolták. A folyosók sötétek voltak, a lépcsőfordulók nem egy helyen a szabadba nyíltak. Korábban a 8. emeleten lakó kerekesszékes nényt pénzért vitték le a lakók.

Az életveszély elhárítása után kettős munka kezdődött. Az épület rehabilitációjához a Máltai Szeretetszolgálat és a veszprémi önkormányzat forrásai mellett az OSI (Open Society Institute – Nyílt Társadalom Intézet) adott jelentős támogatást. Az építőipari kivitelezéssel párhuzamosan megkezdődött a lakóközösség újjáépítése is.

Az épületbe napi nyolc órára „beköltözött” a Máltai Szeretetszolgálat munkatársa, aki folyamatos jelenlétével egyfajta kapcsolatot nyitott a nyomortelepekre jellemző bezárkózó csoport és a külvilág között. Első feladatként megszámlolta az itt lakó embereket, hiszen nyilvántartás híján az sem lehetett tudni, hányan élnek az épületben, ahogyan az sem derült ki, pontosan hány lakóingatlan található a falak között. A 16-34 négyzetméteres lakásokban nem ritkán több generáció él együtt, zsúfoltan. A gyerekek korábban a sötét folyosón játszottak, ami számos konfliktushoz vezetett. (A legközelebbi, kb. 1,5 kilométerre eső játszótérre a máltai szociális munkás vitte el első alkalommal a gyerekeket (ezt később uszoda, balatoni kirándulás, budapesti Vidámparkba utazás is követte, heti két alkalommal játszóház indult..)

A program eddigi fontosabb eredményei a következők. A beázó tető megjavítása, a víz és szennyvíz vezetékek újra cserélése után a harmadik emeleten hajléktalan emberek rehabilitációs otthona nyílt csendben, ünnepség és szalagátvágás nélkül. Az intézménynek ma 52 lakója van. (Van közöttük, aki a házon belül költözött át, saját lakásában ugyanis könnyen kihűlhetett volna.) Az épület új liftet kapott, portaszolgálat nyílt és térfelügyelő kame-rákat is telepítettek minden emeletre, ez utóbbiaknak köszönhetően nyugodtabbá vált az élet, és érzékelhetően tisztább lett a környezet. Az épületben 10 felújított lakásra szociális bérlőkijelölési jogot vásárolt az önkormányzat. Helyreállt az áramszolgáltatás, a lakások nagy részében előre fizetős órák működnek, amelyeknek köszönhetően nem nő az adósság, nem mellékesen a készülékek tervezésre és takarékosagra fogják a lakókat. A lift kártyával működik, az tudja használni, aki kifizeti a közös költséget.

A 150 négyzetméteres közösségi tér avatására sajnálatosan árnyékot vet, hogy a lakásokban hideg van, a gáz-szolgáltatást ugyanis a korábban felhalmozott tartozások miatt még nem kötötték vissza, ez a tél a korábbiakhoz hasonlóan hideg falak között telik a toronyban. A most átadott közösségi helyiség ezzel egy újabb szociális funkciót is kap, eredeti feladata mellett melegedőként is szolgál, ahová reggeltől késő estig bárki betérhet, akár egy forró fürdőt is vehet, de még arra is lehetőség nyílik, hogy a szennyes ruhát kimossa és megszáráítsa. Ezen túlmenően persze az eredeti elképzeléseknek megfelelően gyermekintézményként, játszóházként is szolgál majd.

Ezzel együtt a máltai program talán legfontosabb eredménye, hogy a ház lakóközössége öntudatra ébredt, és tavaly nyár óta tiltakozik az ellen, ha valaki „Pokoli Toronyrak” nevezi az épületet, amelyben laknak.

A december 8-án átadott közösségi tér mellett bemutatták a harmadik emeleten kialakított, az ősz óta működő 50 férőhelyes rehabilitációs otthon is. Az ünnepségen részt vett Navracsics Tibor miniszterelnök-helyettes és Porga Gyula, Veszprém polgármestere is.

A miniszterelnök-helyettes egy nagyméretű plazmatévével érkezett, amit ajándékba hozott az intézménynek. "Emberi körülményeket teremteni sokszor emberfeletti erőfeszítéseket igényel, de itt sikerült" - állapította meg beszédében Navracsics Tibor.

"A Magyar Máltai Szeretetszolgálat gondozásában és működtetésében létrehozott hajléktalan rehabilitációs szálló és közösségi tér országos modellként ajánlható" - mondta a miniszterelnök-helyettes, Veszprém országgyűlési képviselője, aki azt is hangsúlyozta, hogy "a sikeres kivitelezéshez alapvető volt, hogy igen jó az együttműködés a szeretetszolgálat és a város önkormányzata között." Hozzátette: az épület lakói, a szeretetszolgálat és a város önkormányzata jóakarátának köszönhető, hogy az ide kerülők "ki tudjanak jönni a mély egzisztenciális és szociális válságból, amelybe kerültek évekkkel ezelőtt". A keresztényi jóakarát és elkötelezettség vezette a fejlesztés kidolgozóit és megvalósítóit, de ezért elvárásaik is vannak - fogalmazott a miniszterelnök-helyettes, hozzátéve: ugyanakkor tisztelik és szeretik is azokat az embereket, akik itt élnek, mert tudják róluk, hogy sokkal többre képesek, mint amit "aktuális válságbeli állapotukban felmutatni tudnak".

Porga Gyula Veszprém polgármestere szerint a városi hajléktalanellátás javulása a Máltai Szeretetszolgálatnak köszönhető. A polgármester szerint is mintaként szolgálhat másoknak a hajléktalan-rehabilitációs szálló a hozzá tartozó közösségi létesítményekkel.

Kozma Imre atya, a Magyar Máltai Szeretetszolgálat elnöke Babel-tornyát említette példaként, mondván: "Babel a megzavarodottságot jelenti", s a Veszprémben korábban csak "pokoli toronyként" emlegetett tízeleteres épület is "egy megzavarodott értékrendről és megzavart emberi kapcsolatokról" szólt. Ám Babel-tornyának van egy másik jelentése is, ez pedig az "ég kapuja" - mondta Kozma Imre. Ahogy fogalmazott, "itt valami ilyen történt; a megzavarodottságból, a furcsa emberi helyzetből", ahol azt itt élők egymással nem törődtek, "egy picit az ég is megnyílt, egy rés támadt".